UCHWAŁA NR III/26/18
RADY GMINY SĘDZIEJOWICE

z dnia 28 grudnia 2018 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018 r. poz. 994, 1000, 1349 i 1432) w związku z art. 10, ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz. 1030,1490 i 1669) uchwala się, co następuje :

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Sędziejowice na 2019 rok, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sędziejowice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy

Jarosław Bartczak

Załącznik do uchwały Nr III/26/18

Rady Gminy Sędziejowice

z dnia 28 grudnia 2018 r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA GMINY SĘDZIEJOWICE na 2019 rok

Rozdział 1.
WSTĘP

Nadużywanie środków psychoaktywnych, potocznie - narkotyków, do jakich zaliczane są naturalne lub syntetyczne substancje, które wprowadzone w określonej dawce do organizmu ludzkiego - oddziałują na odśrodkowy układ nerwowy, powodując między innymi zmiany świadomości i nastroju. Środki psychoaktywne mają zdolność wywoływania uzależnień oraz uszkadzania najważniejszych narządów człowieka. Uzależnienie fizyczne jest to przystosowanie organizmu do obecności określonego środka psychoaktywnego, zaś uzależnienie psychiczne oznacza potrzebę, przymus przyjmowania określonej substancji, brak której powoduje lęk, niepokój, poczucie zagrożenia. Myśli i działania osoby uzależnionej koncentrują się wokół narkotyków, ich zdobywania i zażywania.

Podstawę do działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii stanowi Narodowy Programu Zdrowia na lata 2016 - 2020. Cele operacyjne Narodowego Programu Zdrowia skupiają się na przeciwdziałaniu najważniejszym czynnikom wpływającym na zdrowie. Zadania na rzecz ograniczenia stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP (tzw. "dopalacze") określa Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii. Są to między innymi: działania informacyjne i profilaktyczne; rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii; profilaktyka uniwersalna i selektywna; zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Sędziejowice na 2019 rok, zwany dalej „Programem" zbudowany jest w oparciu o kierunki działań wynikające z Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii oraz zadania wynikające z zapisów ustawy o przeciwdziałania narkomanii, które stanowią podstawę do działania w tym obszarze na szczeblu gminy. Program stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sędziejowice na lata 2014-2020 i określa szczegółowe zadania w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych wynikających z nadużywania narkotyków. Program skierowany jest do mieszkańców gminy Sędziejowice: dzieci, młodzieży, ich rodziców, opiekunów, osób zagrożonych uzależnieniem i uzależnionych oraz członków ich rodzin, nauczycieli i specjalistów z zakresu problematyki uzależnień. Znaczna część zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii będzie realizowana łącznie z zadaniami dotyczącymi przeciwdziałania alkoholizmowi wyznaczonymi w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Sędziejowice na 2019 r.

Nadrzędnym celem programu jest tworzenie przez gminę spójnego systemu działań profilaktycznych i naprawczych, do których zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii należą w szczególności:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,

- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo - rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Rozdział 2.
REALIZATORZY PROGRAMU

1. Realizację programu koordynuje wyznaczony pracownik Referatu Organizacyjnego i Spraw Społecznych Urzędu Gminy Sędziejowice we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sędziejowicach.

2. Program realizują:

1) szkoły (ZSO Nr 1 w Sędziejowicach, ZS w Marzeninie);

2) Gminny Ośrodek Kultury w Sędziejowicach;

3) Gminna Biblioteka Publiczna w Sędziejowicach;

4) Komisariat Policji w Widawie;

5) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sędziejowicach wraz z Punktem Konsultacyjnym;

6) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sędziejowicach;

7) organizacje pozarządowe, parafie, sołtysi, osoby fizyczne, specjaliści z zakresu uzależnień i profilaktyki.

Rozdział 3.
ZJAWISKO NARKOMANII W ŚRODOWISKU LOKALNYM

Pod pojęciem narkomanii rozumie się stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medycznych środków odurzających lub substancji psychotropowych albo środków zastępczych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich.

W 2015 roku na zlecenie Gminy Sędziejowice, Oficyna Profilaktyczna z Krakowa przeprowadziła badania ankietowe dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych (picie alkoholu, palenie papierosów, stosowanie narkotyków i zjawisko przemocy) na terenie gminy. Jak wynika z przeprowadzonych badań, zdecydowana większość dorosłych mieszkańców zadeklarowało, iż nigdy nie korzystała z żadnych środków psychoaktywnych. Wśród ankietowanych, którzy przyznają się do stosowania tego typu substancji, 19 % zażywało środki nasenne, 20 % marihuanę, 9 % amfetaminę, 7 % sterydy, 6 % dopalacze, po 4 % grzyby halucynogenne oraz kokainę, 3 % ekstazy, 2 % LSD. Wśród najczęstszych powodów eksperymentowania z tego typu substancjami wskazywany jest wpływ znajomych (34 %), towarzystwo (28 %) oraz chęć lepszej zabawy (26 %). Jednocześnie, co piąty respondent jest zdania, okazjonalne zażywanie narkotyków nie prowadzi do uzależnienia, a także uważa, że marihuana nie powinna być uznawana za narkotyk. Zdaniem 16 % wszystkie narkotyki są bezpiecznie o ile używa się ich w odpowiedni sposób. Jeśli chodzi o głos dzieci i młodzieży w kwestii narkotyków i dopalaczy, to zdecydowana większość respondentów nie przyznaje się do zażywania tego typu substancji. Większość uczniów nie posiada także wiedzy w kwestii dostępności narkotyków na terenie gminy (79 %) uczniów szkoły podstawowej, 59 % ponadpodstawowej). Jednakże 5 % uczniów szkoły ponadpodstawowej ocenia zdobycie narkotyków lub dopalaczy na terenie gminy jako łatwe. Większość uczniów nie prezentuje podstawy liberalnej wobec substancji psychoaktywnych - uważają,

że posiadanie narkotyków powinno być karalne (68 %), jednak opinie te nie są tak radykalne w kwestii tzw. narkotyków miękkich - około co czwarty uczeń ocenia, że okazjonalne zażywanie marihuany nie prowadzi do uzależnienia oraz, że substancja ta nie powinna być postrzegana jako narkotyk.

Z danych uzyskanych z Komisariatu Policji w Widawie wynika, iż w 2017 r. odnotowano 2 przestępstwa narkotykowe (w 2016 r. - 2, w 2015 r. - 2, w 2014 r. - 4, w 2013 r. - 6, w 2012 r. - 8). Diagnozując problem narkomanii w naszej gminie należy oprzeć się także na wiedzy z różnych środowisk - szkolnych, organizacji pozarządowych, osób pracujących z osobami uzależnionymi, które sygnalizują zacieranie się wartości rodzinnych i deficyty w funkcjonowaniu rodziny jako najważniejsze źródło problemu narkomanii u młodych ludzi. Zależność między deficytem w funkcjonowaniu rodziny, a sięganiem przez dziecko po narkotyki potwierdza literatura naukowa, która wskazuje, iż główną przyczyną używania przez dziecko narkotyków jest rozluźnienie więzi emocjonalnych na płaszczyźnie rodzic - dziecko i niezaspokojenie podstawowych potrzeb w procesie rozwoju dziecka.

Można zaryzykować tezę, że środki odurzające będą obecne w życiu młodych ludzi. Eksperymentowanie z narkotykami jest jedną z form zachowań autodestrukcyjnych wynikających z poczucia zagubienia, nieporozumienia, buntu wobec norm i wartości świata dorosłych.

Nauka asertywności oraz stworzenie młodym ludziom atrakcyjnych możliwości spędzania czasu wolnego, podczas których będą mogli rozwijać swoje zainteresowania, może być ważnym elementem działań profilaktycznych.

Rozdział 4.
CELE PROGRAMU

1. Głównym celem programu jest ograniczenie używania narkotyków oraz związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych.

2. Cele szczegółowe to:

1) ograniczenie zjawiska używania narkotyków oraz substancji psychoaktywnych, w tym dopalaczy, poprzez realizację działań profilaktycznych;
2) doskonalenie działań w zakresie promocji zdrowego stylu życia i edukacji publicznej, poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjno - informacyjnej;
3) ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania narkotyków i innych środków psychoaktywnych;
4) uświadomienie i pozyskanie społeczeństwa do zasadności prowadzonych kampanii i przedsięwzięć edukacyjnych i profilaktycznych w przedmiocie uzależnienia od środków odurzających i narkotyków;
5) zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy osobom w trudnej sytuacji życiowej;
6) organizowanie alternatywnych miejsc twórczego spędzenia wolnego czasu dla dzieci i młodzieży - szczególnie z grup podwyższonego ryzyka.

Rozdział 5.
ZADANIA I METODY REALIZACJI PROGRAMU

1. **Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem poprzez:**

1) prowadzenie porad i konsultacji dla osób uzależnionych i eksperymentujących z narkotykami oraz prowadzenie działań motywujących do podjęcia terapii i ograniczenia szkód w związku z używaniem narkotyków;
2) wspieranie działalności środowiskowej wzajemnej pomocy osób z problemami narkomanii;
3) udzielanie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osobom uzależnionym i zagrożonym uzależnieniem przez specjalistę uzależnień;

4) pomoc psychospołeczna dla dzieci i młodzieży eksperymentującej i nadużywającej narkotyków;

5) rozpowszechnianie informacji za pomocą ulotek, plakatów, broszur dotyczących narkomanii;

6) stwarzanie osobom uzależnionym warunków uczestnictwa w zajęciach terapeutycznych prowadzonych przez Specjalistyczną Poradnię Odwykową w Łasku.

2. **Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej poprzez:**

1) opiekę nad dziećmi poprzez funkcjonowanie świetlic szkolnych;

2) udzielanie niezbędnej pomocy rodzinom, w których występują problemy narkomanii i osobom uzależnionym (pomoc psychospołeczna i prawna) - wiodąca rola Punktu Konsultacyjnego przy GOPS w Sędziejowicach;

3) zapewnienie niezbędnej pomocy rodzinom przez GOPS poprzez udzielanie zasiłków, pomocy rzeczowej i dożywianie dzieci;

4) dokonywanie diagnozy sytuacji w rodzinach dotkniętych problemem narkomanii (pracownicy GOPS);

5) pomoc w zorganizowaniu aktywnych form wypoczynku dzieci i młodzieży (szkoły, GOK,GOPS, organizacje społeczne, parafie), a także zajęcia o treści profilaktycznej i różne formy zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży w czasie przerwy zimowej i w czasie wakacji;

6) wsparcie działań w ramach ogólnopolskich kampanii;

7) prowadzenie badań ankietowych dotyczących problematyki uzależnień.

3. **Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży poprzez:**

1) organizowanie i finansowanie programów profilaktycznych w szkołach skierowanych do uczniów, nauczycieli i rodziców;

2) wykorzystanie do prowadzenia działalności informacyjnej i edukacyjnej wywiadówek, spotkań z rodzicami, różnych form wypoczynku letniego i zimowego, zajęć prowadzonych w świetlicach szkolnych i środowiskowych;

3) szkolenie osób współpracujących przy realizacji programu i realizujących zadania tego programu;

4) udostępnianie wszystkim zainteresowanym materiałów informacyjnych, poglądowych i propagandowych z zakresu problematyki uzależnień;

5) prowadzenie konkursów wiedzy o zdrowiu wśród dzieci i młodzieży;

6) udział w lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych związanych z profilaktyką narkotykową i rozwiązywaniem problemów społecznych dotyczących uzależnień;

7) organizowanie spotkań z osobami mogącymi dać świadectwo swoich własnych traumatycznych przeżyć związanych z uzależnieniem narkotykowym oraz ze znanymi postaciami cieszącymi się powszechnym szacunkiem i autorytetem, których stanowisko wobec stosowania narkotyków i innych używek jest wyważone i racjonalne;

8) tworzenie warunków do rozwoju organizacji młodzieżowych, kół zainteresowań i innych form działalności pozalekcyjnej, będących korzystną ofertą zagospodarowania czasu wolnego;

9) zakup, opracowywanie i wydawanie materiałów informacyjno - edukacyjnych oraz materiałów do prowadzenia zajęć profilaktycznych i terapeutycznych w szkołach, GOK, GBP, upowszechnianie materiałów edukacyjnych o tematyce antynarkotykowej (plakaty, ulotki, informatory, książki, filmy);

10) współorganizowanie szkoleń z zakresu rozwiązywania problemów narkomanii dla poszczególnych grup zawodowych z terenu gminy: pracownicy oświaty, policji, pomocy społecznej, administracji samorządowej, instytucji kultury, itp.;

11) promowanie zdrowego stylu życia wolnego od narkotyków i innych używek oraz różnych form aktywnego spędzania wolnego czasu poprzez:

a) inicjowanie i organizowanie imprez sportowych i rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych,

b) organizowanie atrakcyjnych form czynnego wypoczynku: rajdy, wycieczki krajoznawcze, biwaki, festyny, itp.,

c) popularyzowanie placówek o charakterze otwartym (np. klubów, świetlic);

12) realizowanie elementów profilaktyki podczas festynów, różnego rodzaju imprez i spotkań.

4. **Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii poprzez:**

1) współpracę samorządu z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w realizacji programu;

2) udzielanie pomocy organizacyjnej i materialnej organizacjom społecznym, których celem jest krzewienie abstynencji od środków psychoaktywnych, wspieranie organizacyjne i finansowe instytucji i stowarzyszeń działających na rzecz ochrony zdrowia oraz stwarzających szanse powrotu osób uzależnionych do normalnego trybu życia;

3) współpracę z instytucjami i stowarzyszeniami kulturalnymi, sportowymi, turystyczno - krajoznawczymi i oświatowymi w zakresie zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz udzielanie im pomocy finansowej dla stworzenia właściwych warunków lokalowych, sanitarnych oraz sprzętowych do prowadzenia tej działalności;

4) współpracę z policją w celu prowadzenia wspólnych działań profilaktycznych wynikających z ustawy o policji i przedmiotowej ustawy:

a) przeciwdziałanie rozprowadzaniu narkotyków wśród dzieci i młodzieży,

b) dokonywanie stałych i seryjnych kontroli miejsc szczególnie narażonych na działalność dealerów narkotykowych (szkoły, lokale gastronomiczne, place zabaw, dyskoteki, itp.);

5) współpracę ze służbą zdrowia - pomoc merytoryczna dla lekarzy oraz dostarczanie materiałów na temat istoty uzależnienia od narkotyków;

6) wspomaganie działań parafii służących rozwiązywaniu problemów narkomanii, w tym zagospodarowanie czasu wolnego w okresie ferii i wakacji.

5. **Pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontaktu socjalnego poprzez:**

1) nawiązanie współpracy z GOPS w Sędziejowicach w zakresie udzielania przez tą instytucję pomocy społecznej osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego oraz przekazywanie przedmiotowych informacji osobom uzależnionym i członkom ich rodzin;

2) zwiększenie dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy psychologicznej i terapeutycznej dla członków rodzin, w których występuje problem uzależnienia od narkotyków poprzez nawiązanie współpracy z psychologiem, terapeutą;

3) kierowanie osób bezrobotnych pozostających bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej do wykonywania prac społecznie użytecznych;

4) rozpowszechnianie wiedzy (plakaty, ulotki, broszury) o możliwościach i procedurze administracyjno - prawnej kierowania osób uzależnionych na leczenie.

Rozdział 6.
PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. Podniesienie świadomości mieszkańców gminy Sędziejowice wobec skutków używania substancji psychoaktywnych.

2. Udzielanie profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym.

3. Zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach, wynikających z uzależnieniem i współuzależnieniem.

Rozdział 7.
POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Źródła finansowania i klasyfikacja w budżecie gminy:

1) źródłem finansowania zadań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Sędziejowice na 2019 rok są środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

2) wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych gminy, wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii określonych w Programie ujęte zostały w planie budżetowym na 2019 rok w Dziale 851 - Ochrona zdrowia, rozdział 85153 - Zwalczanie narkomanii w kwocie 2000 zł.

2. Raport z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Sędziejowice za 2019 rok:

1) organ wykonawczy gminy sporządzi raport z wykonania Programu i efektów jego realizacji, który przedłoży Radzie Gminy Sędziejowice w terminie do 31 marca 2020 roku;

2) organ wykonawczy gminy sporządzi na podstawie opracowanej przez Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii ankiety, informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku wynikających z Programu i prześle ją do Biura w terminie do 15 kwietnia 2020 roku.